

EL RESPIRAR DELS DIES (Una reflexió filosòfica sobre el temps i la vida)

Autor: Josep M. Esquirol - Edició catalana de Paidós (172 pàgines)
maig de 2009

L'autor és professor de Filosofia de la Universitat de Barcelona i director de l'Institut de Tecnoètica de la Fundació Epson, endemés d'autor de nombrosos estudis sobre temes i filòsofs contemporanis. Els seus darrers assaig publicats: *Uno mismo y los otros*(2005), i *El respeto o la mirada atenta*(2006), traduït a l'anglès i al portuguès.

En aquesta obra, que és un assaig filosòfic però escrit en un llenguatge entenedor per a qualsevol persona interessada en el tema, Esquirol ofereix en cada frase un pensament que provoca en el lector una reflexió útil per a la pròpia vida. En realitat és com una teràpia per a la vida. De les frases, dites i consideracions més quotidianes n'extreu el sentit més profund. Diu: "Recurrències i reiteracions vénen a constituir-se com el batec de la vida, el que li dóna ritme i seguretat; el que la pauta i l'orienta. En aquest sentit, la quotidianitat és com la *musicalitat de la vida*". La mala quotidianitat la assimila a la *circularitat consumista*: "El consumisme t'aliena i no et torna res, més aviat et lleva quelcom i et gasta".

Des d' aspectes físics com la mesura del temps o el ritme de les estacions porta el lector fins consideracions més filosòfiques com l'espera, l'esperança, la desesperació o la paciència de la que en diu: "consisteix a no deixar-se emportar per la tristesa de l'ànima". Sempre tot lligat a la vida en el sentit més quotidià i també més transcendent. El sentit de transcendència traspua al llarg de l'obra. La memòria es tractada com una pròrroga a la duració. "Quan el moment ha passat, quan l'estona s'ha acabat, quan la vida ja s'ha viscut..., és a dir, quan la duració s'ha interromput, és quan la memòria fa el darrer esforç per atorgar una pròrroga – força especial, això sí – a la duració". El temps també cura, guareix.

Esquirol assegura que la llibertat no consisteix a "estar al dia", sinó a veure i viure el dia. L'important és "donar-se temps per viure" . "Hi pot haver un regal millor que el de donar temps? (...) Donar temps és donar vida". Al llibre no hi manca una meditació sobre la mort. "Quan de temps ens queda? (...) És perquè tenim temps que podem preguntar-nos pel temps que ens queda (...) Una existència temporal sense mort és encara més difícil de concebre que la nostra condició mortal!".

No oblida consideracions relatives al llibre i el temps. "Les velles biblioteques mostren una mena de permanència i durabilitat davant la fugacitat de la vida. Els llibres *romanen*, si més no els vells llibres".

Esquirol utilitza un raonament filosòfic que, a nosaltres, ens pot semblar molt proper al científic. I, perquè hauria de ser diferent? "Quan dues coses es mouen a la mateixa velocitat i en el mateix sentit aleshores sembla que res no es mogui".

Com es diu a la introducció, cadascun dels nou capítols del llibre delimita i considera un aspecte de la figura del temps i de la vida; figura de la qual, tanmateix, n'ignorem l'autèntica essència. No és una més la frase que corona aquest assaig, rigorós i amè alhora: "La *repetició* de l'agraïment i del prec ha acompanyat i acompanya, en moltes cultures, el present de la vida o del temps".

Josep M. Boixareu

membre de l'Ateneu per la Dignitat.